קום והתהלך בארץ:
מסע בין שכונות ירושלים
מסע מרתק בין הסמטאות
והסיפורים של עיר הבירה
"קוּם הִתְהַלֵּךְ בָּאָרֶץ לְאָרְכָּהּ וּלְרָחְבָּהּ" (בראשית י"ג)
NotebookLM

היציאה מהחומות: הרגע בו העיר פרצה החוצה

עד אמצע המאה ה-19, ירושלים הייתה כולה בתוך חומות העיר העתיקה. התנאים היו קשים:

צפיפות: משפחות חיו בצפיפות נוראה.

תנאי תברואה: מחלות היו נפוצות עקב העדר תשתיות.

שערים נעולים: שערי העיר ננעלו מדי לילה להגנה.

NotebookLM

עיר דוד - 1000 לפני הספירה

המקום בו הכל התחיל

- **היסטוריה:** דוד המלך קבע כאן את הבירה לפני 3,000 שנה.
- **מים:** נקבת חזקיהו – מפעל הנדסי אדיר שנחצב בסלע כדי להגן על המים בזמן מצור.
- **ארכיאולוגיה:** חפירות חושפות ארמונות, חומות וחותמות מימי התנ"ך.

1000 לפנה"ס

NotebookLM

משכנות שאננים – 1860

השכונה הראשונה מחוץ לחומות

נוסדה על ידי משה מונטיפיורי כדי לאפשר ליהודים לחיות בתנאים טובים יותר עם אוויר צח.

טחנת הרוח

נבנתה כדי לספק פרנסה (טחינת קמח) לתושבים, לא רק מגורים.

סימן ההיכר: **גגות הרעפים האדומים** שהפכו לסמל העיר החדשה, בניגוד לכיפות של העיר העתיקה.

NotebookLM

כפר השילוח - 1884

סיפורם של עולי תימן

ההגעה: יהודי תימן (עליית אעלה בתמר) הגיעו מתוך כמיהה עמוקה לציון.

הקושי: ללא אמצעים, הם נאלצו לגור במערות באזור סילוואן.

הפתרון: בעזרת נדבנים נבנו עבורם בתי אבן.

דו-קיום: במשך שנים חיו ביחסי שכנות טובים עם הערבים המקומיים.

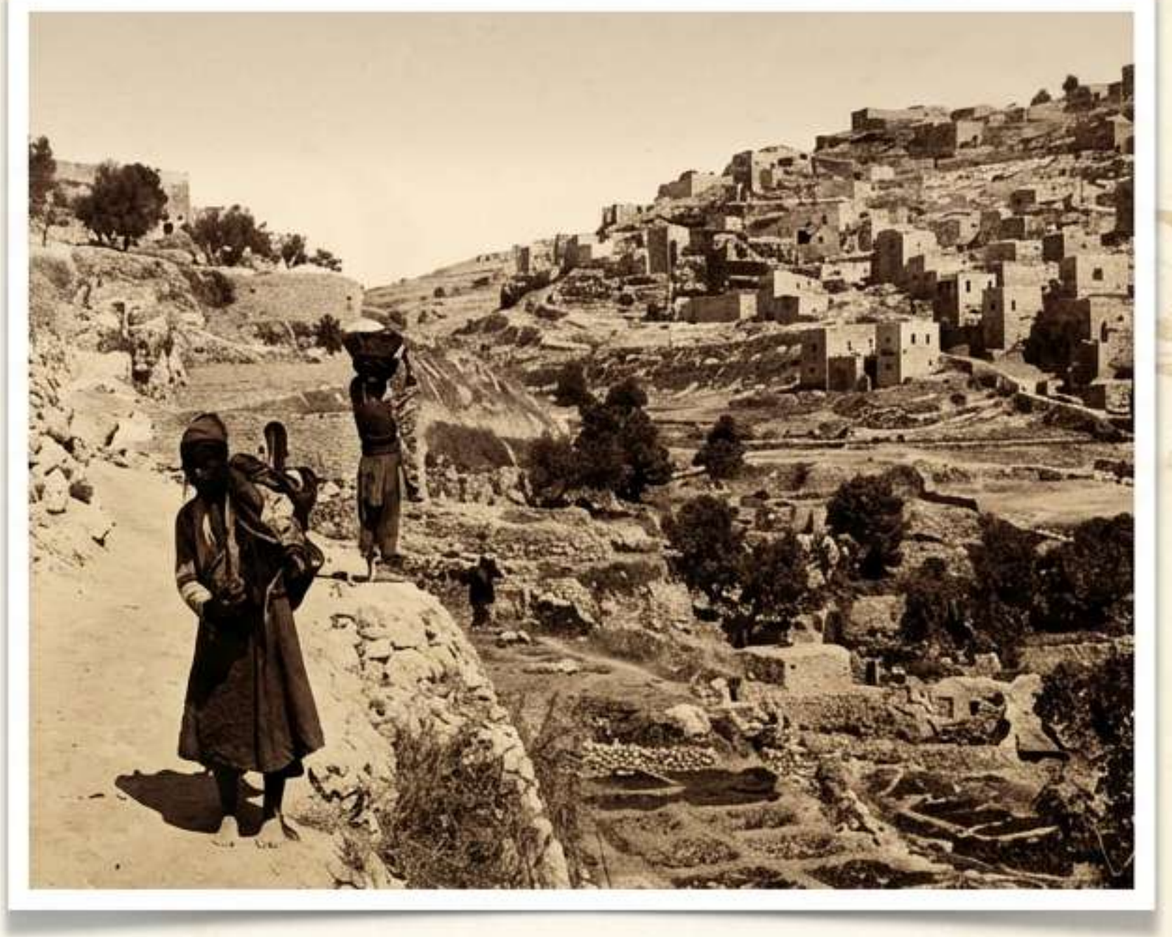

1884

NotebookLM

נחלאות: קסם של סמטאות וחצרות

מבנה הקהילה

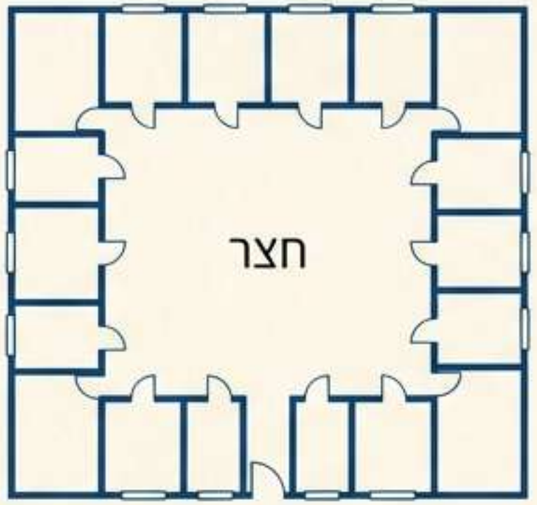

- **שכונות החצר:** הבתים נבנו סביב חצר פנימית משותפת.
- **מרכז החיים:** בחצר בישלו, עשו כביסה, הילדים שיחקו ושאבו מים מבור המים.
- **הערך:** המבנה יצר קהילה הדוקה שבה 'כולם הכירו את כולם'.

NotebookLM

נחלאות: פסיפס אנושי מרתק

32 שכונות קטנות
בתוך לב אחד.

32

כל שכונה הוקמה על ידי עדה אחרת: פרסים, חלבים, כורדים, ובני אורפה.

בתי כנסת: עשרות בתי כנסת זעירים, כל אחד משמר את הניגונים והמסורת של מייסדיו.

מיקום: הקרבה לשוק מחנה יהודה מוסיפה צבע וחיים.

NotebookLM

קיבוץ רמת רחל - 1926

קיבוץ בתוך העיר

- **המייסדים**:: הוקם על ידי חברי 'גדוד העבודה'.
- **חשיבות אסטרטגית**:: ממוקם על גבעה גבוהה בדרום העיר, שימש עמדת **הגנה** קריטית במלחמת העצמאות.
- **כיום**: שילוב ייחודי של מלון, חקלאות משגשגת, וגן ארכיאולוגי עם שרידים מימי בית ראשון.

1926

85%

NotebookLM

ציר זמן: התפשטות ירושלים

מעיר מוקפת חומה למטרופולין רחב ידיים – כל שכונה הוסיפה נדבך נוסף להיסטוריה.

NotebookLM

ומהי התחושה שלכם?

מדוע לדעתכם בחרו אנשים לעזוב את המוגנות של החומות?

כיצד המקומות הפיזיים שראינו מחזקים את תחושת השייכות לירושלים?

איזו שכונה נגעה לליבכם במיוחד?

NotebookLM

להמשך המסע...

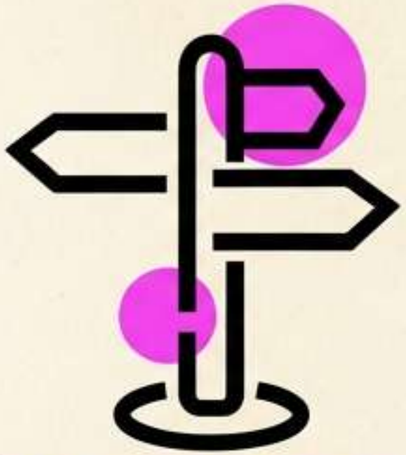

- **צאו לבקר:** סיירו פיזית בשכונות בשכונות אלו עם המשפחה.
- **שאלו:** דברו עם סבא וסבתא על זיכרונות ירושלמיים.
- **כתבו:** תעדו את הקשר האישי האישי שלכם לעיר.

- **צאו לבקר:** סיירו פיזית בשכונות אלו עם המשפחה.
- **שאלו:** דברו עם סבא וסבתא על זיכרונות ירושלמיים.
- **כתבו:** תעדו את הקשר האישי שלכם לעיר.

קום והתהלך בארץ

NotebookLM